

NORDHUNGARIA INFORMO

**Informilo de „Király Lajos” Esperanto - Amika Rondo
Miskolc**

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

**A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc**

2006. június
Junio 2006.

Június	2
Junio	2
Dr. Dudich Endre: Rabszolgái, vagy gyermekei vagyunk a Földnek?	2
D-ro Endre Dudich: Sklavoj aŭ idoj de Tero ni estas?	2
MAGYARORSZÁGI KIRÁNDULÁSOK	6
Diósgyőr	6
7.rész	6
HUNGARLANDAJ EKSKURSOJ	6
Diósgyőr	6
Parto 7-a	6
Kalendárium	7
Kalendaro	7
Nevezetes napok, világnapok	7
Famaj tagoj, mondotagoj	9
Eseménysorozat II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékére	10
Költészet	13
Éva Soszka:	13
Életem	13
Poezio	14
Eva Soszka:	14
Mia biografio	14
Kullancsveszély	16
Sezono de iksodoj	16
TÁJÉKOZTATÓ	16
a Miskolci Galériáról és intézményeiről	16
INFORMILO	17
pri la Galerio de la urbo Miskolc kaj ĝiaj institucioj	17
Raporto pri la Tutslovakia Esperanto Kongreso	18
26-28.majo 2006. Piešťany	18
Beszámoló a Szlovákiai Eszperantó Kongresszusról	20
2006.V.26-28. Pöstyénben	20

Június

Nagyon esős tavaszunk után eljött a nyár első hónapja. Milyen lesz a nyarunk? Esős vagy száraz? Az újságunk sem tud erre választ adni.. Ha a lapunk által kínált programok közül választanak, bizonyára kellemesen telik majd az idejük.

Junio

Post nia tre pluva printempo alvenis la unua monato de la somero. Kia estos nia somero? Ĉu ĝi estos pluva, aŭ arida? Nek nia gazeto povas doni ĝustan respondon je tio. Sed, se vi elektos el la programoj proponitaj de nia gazeto, certe agrable pasos via libertempo.

Most a MESZ alelnöke Dr. Dudich Endre professor úr előadásának harmadik részét mutatjuk be. Nun ni prezentos la trian parton de la prelego de vicprezidanto de la HEA, D-ro profesoro Endre Dudich.

Dr. Dudich Endre: **Rabszolgái, vagy gyermekei vagyunk a Földnek?
Gaia története - vidám história-e?**
Folytatás

D-ro Endre Dudich: **Sklavoj aŭ idoj de Tero ni estas?
Historio de Gaia – ĉu gaja historio?**
Daŭrigo

8. És mégis gyermekei vagyunk

Felvetődik a nehéz kérdés: *vajon az Ember a természet része, vagy valamiképpen a világ mellett, sőt fölött áll?*

Az én válaszom: mindkét állítás igaz.

Ugyanis az ember kettős szubsztancia. Teste szerint valóban az anyagi világ szerves része. Azonban szellemi lelke révén fölé emelkedik. A *Tömeg* és az *Energia* világa fölött létrehozta az *Információ* világát: a vallást, bölcséletet, természettudományt és technikát, társadalomtudományt és erkölcsöt, irodalmat, művészetet és sportot. Viszonylagosan szabad akarata révén *választási* lehetősége van, ismeretei és találmányait jóra, vagy rosszra használja. Képes *dönteni*.

Nézzük tehát, mi történt.

8. Tamen certas, ke ankaŭ idoj!

Prezentas sin grava demando: *ĉu Homo estas konsista parto de Naturo, aŭ li staras iamaniere ekster, eĉ eble super Naturo?*

Mia respondo estas: ambaŭ asertoj estos veraj.

Nome Homo estas duobla substanco. Laŭ lia korpo li estas fakte integra parto de la materia mondo. Sed laŭ sia animo li “altiĝas” super ĝin. Super la mondo de *Maso* kaj *Energio* li estigas mondon de *Informacio*: religion, filozofion, natursciencon kaj teknikon, socian sciencon kaj moralon, literaturon, arton kaj sporton. Surbaze de sia relative libera volo, li havas eblecon *elekti* ĉu li ekuzos siajn konojn kaj inventaĵojn por labono, aŭ por la malbono. Li kapablas *decidi*.

9. A magasságok

Megszületett több változatban is, a monoteizmus, az egyetlen, transzcendens Istenbe vetett hit, és az erre alapozott „örök erkölcs”. A **hittudósok** igyekeztek, vakmerő alázatossággal, véges, személytelen és

viszonylagos fogalmakkal értelmezni a végtelen és személyes Abszolútumot. A belső látással megáldott misztikusok megmutatták az Istennel való egyesülés egy lehetséges útját. Más lehetséges utakat mutattak meg a vértanúk, remetéik, szerzetesek, és mindazok, akik másokért élnek és tevékenykednek. – Mai eszmefuttatásunk csak a természetes életmóddal foglalkozik, mellőzve a természetfölöttit. Így nem fogok szólni a bűn és a megváltás titkairól, Jézus Krisztus központi, döntő szerepéről.

A **filozófusok** megalkották (vagy csak felismerték?) az ideák világát, és kitartóan, soha el nem lankadva, kutatják az emberi elme megismerő-képességének határait. Megpróbálják kielégítően megkülönböztetni a semmit a valamitől és a valamiket egymástól.

A **természettudósok** a világmindenség mozgásának már 45 nagyságrendjét kutatták meg. Szívósan folytatják az elektromágneses, mechanikai, kémiai, biológiai és sub-atomi mozgások kutatását. A megállapított ellentmondások nem bátortalanítják el, hanem éppen ellenkezőleg, ösztönzik őket.

A **technika** kő-, csont – és fa-eszközöktől indulva az egyszerű és összetett gépeken át az automatákig, számítógépekig és robotokig fejlődött, az anglia és Franciaország közti tengeralatti „Csillagútig”, az úrkutató szondákig és műholdakig, a géptechnikáig és a klónozásig. Ha úgy tetszik: *a marokkótól a marok-telefonig*.

Az emberi **társadalom és gazdaság** tudománya és gyakorlata a képzelt, jelképes mondáktól eljutott az egyéni és közösségi jogok és kötelességek felismeréséig, a családba-zárkózástól a globalizációig.

A **művészetek** versenyben vannak egymással a Szépség megvalósításáért. Kulturális világörökségünkben lélekzet elállító drágakövek vannak. Csak példaképpen említsünk meg néhányat:

- az egyiptomi és középamerikai piramisok, amelyek azt hirdetik, hogy ami fönt van, egységet alkot azzal, ami lent van,
- Az ókori Hellász kivételesen arányos építményei és szobrai,
- a csodálatraméltó római vízvezetékek,
- a mindenség titkait kőbe imádkozó gótikus székesegyházak,
- a lenyűgöző Alhambra,
- az örök szerelmet hirdető Tadzs Mahal,
- Kína karcsú pagodái és sokszínű porcellánjai,
- Japán furfangosan megszerkesztett kertjei,
- Délkelet-Ázsia szentélyvárosai, pl: Angkor Vat és Borobudur,
- az itáliai reneszánsz építészeinek, szobrászainak és festőinek alkotásai,
- Mátyás királyunk pompázatos Corvina-kódexei,
- a Gutenberg-galaxis ragyogó csillagai, a könyvnyomtatás bevezetésétől, Shakespeare-től a (poszt)modern szerzőkig,
- a lelket rezonáltató zene, Bachtól Beethovenen és Bartókon át a Beatlesig és rajtuk is túl,
- a magát az emberi testet a művészet eszközeként felhasználó táncok, a sámánok beavatási szertartásaitól Markó Iván koreográfiáig,
- a francia mesterszakácsok gasztronómiai finomságaiig.

A létért való küzdelemben nélkülözhetetlen testi erő és ügyesség kultusza, amelyet az újkori Olimpiai játékok eszménye feltámasztott, a test és a lélek egészséges összhangját tűzte ki célul. Ne feledjük, hogy a **Coubertin** báró által közzétett jelszó ez volt: „*Nem a győzelem fontos, hanem a részvétel.*”

Íme, ezek a Gaia-rabságon mindennek dacára diadalmaskodó, azon felülemelkedő szabad emberi szellem alkotásai.

Ezek valóban méltóak a teremtő Isten földi képmásához.

Sorsunk legmagasabb csúcsait jelentik. Az égig, sőt az égbe emelkednek. Ámde komor szakadékok kísérik őket, mint árnyékok a fényt.

9. La altaĵoj

- Naskiĝis, en pluraj variantoj, la monoteismo, la kredo de unusola transcenda Dio, kaj la “eterna etiko” bazita sur ĝi. La **teologoj** klopodis, kun aŭdaca humileco, interpreti per konceptoj finitaj, nepersonaj kaj relativaj la senfinan kaj personan Absoluton. La mistikuloj, benitaj per interna vido, indikis unu el la eblaj vojoj de la unuigo kun Dio. Aliajn eblajn vojon montris la martiroj, ermitoj, monaĥoj kaj ĉiuj, kiuj vivas kaj agas por aliuloj. – Niaj hodiaŭaj konsidroj koncernas nur la naturan ekzisto-modon, preterlasante la supernaturan. Do mi ne parolos pri la misteroj de peko kaj redempto, la centra, decida rolo de Jesuo Kristo.

- La **filozofoj** kreis (aŭ nur rekonis?) la mondon de ideoj, kaj persiste, neniam laciĝante, esploras la limoj de la ekkon-kapablo de la homa menso. Ili provas kontentige distingi la nenion de la io, la iojn inter si, kaj de la ĉio.
- La **natursciencistoj** esploris jam 45 spac-tempajn grandec-ordojn de la moviĝoj en la Universo. Ili obstine daŭras la esploron de la moviĝoj elektromagnetaj, mekanikaj, kemiaj-biologiaj kaj subatomaj. La konstatitaj kontraŭdiroj ne malkuraĝigas, male: plie instigas ilin.
- La **tekniko** komencinte kun ŝtonaj, ostaj kaj lignaj iloj progresis tra la simplaj kaj kunmetitaj maŝinoj al la aŭtomatoj, komputiloj kaj robotoj, al la submara tunelo inter Britio kaj Francio, la spacesploraj sondiloj kaj artefaritaj satelitoj, la gen-manipulado kaj klonado. Se vi preferas: *ekde la manŝtoneto ĝis la man-telefono.*
- La teorio kaj praktiko de la homa **socio** kaj **ekonomio** progresis ekde la imagitaj, simbol-plenaj mitoj ĝis la rekono de la individuaj kaj kolektivaj rajtoj kaj devoj, ekde la enfermiĝo en la familion ĝis la tutmondiĝo.
- La **artoj** konkurenas por realigi la belecon. En nia tutmonda kultura heritaĵo troviĝas spir-haltigaj juveloj. Nur por mencii kelkajn ekzemplojn:
 - ◆ la egiptaj kaj mezamerikaj piramidoj anoncantaj la unuecon de tio kio estas supre kun tio kio estas malsupre;
 - ◆ la escepte belproporciaj konstruaĵoj kaj skulptaĵoj de la antikva Helaso;
 - ◆ la mirindaj romiaj akvoduktoj,
 - ◆ la gotikaj katedraloj preĝantaj en ŝtonon la misterojn de la Universo;
 - ◆ la sorĉiga Alhambro;
 - ◆ la amon eterniganta Taj Mahal;
 - ◆ la sveltaj pagodoj kaj multkoloraj porcelanaĵoj de Ĉinio;
 - ◆ la ruze komponitaj ĝardenoj de Japano;
 - ◆ la sanktejurboj de Sudorienta Azio, ekz. Angkor Vat kaj Borobudur;
 - ◆ la belegaj kreitaĵoj de la arĥitektoj, skulptistoj kaj pentristoj de la italia renesanco;
 - ◆ la luksaj Korvino-kodeksoj de nia reĝo Matiaso;
 - ◆ la brilaj steloj de la Gutenberg-galaksio estigita de la enkonduko de libropresado ekde Shakespeare ĝis la plej bonaj aŭtoroj (post)modernaj;
 - ◆ la muziko rezoniganta la animon ekde Bach tra Bethoven kaj Bartók ĝis kaj trans la Beatles;
 - ◆ la dancoj uzantaj la homan korpon mem kiel instrumenton de arto, ekde la inicantaj ritoj de la ŝamanoj ĝis la koreografioj de Iván Markó, kaj
 - ◆ la gastronomiaj delikataĵoj de francaj majstro-kuiristoj.

La kulto de la korpa forto kaj lerteco, kiuj iam estis nemalhaveblaj en la lukto por ekzisto, revivigita en la idealo de la modernaj *Olimpikaj ludoj* celis realigi la sanan harmonion de korpo kaj animo. Ni memoru, ke la devizo lanĉita de barono **Coubertin** estas “*Gravas ne la venko, sed la partopreno*”.

Jen la produktoj de la libera homa spirito, kiu malgraŭ ĉio triumfe superas la Gaia-sklavecon.

Ili ververe estas indaj al la surtera imaĝo de la kreanta Dio.

Ili reprezentas la plej altajn pintojn de nia sorto. Ili leviĝas ĝis, eĉ en la ĉielon. Sed akompanas ilin sombraj abismoj, kiel la ombroj la lumon

10. A mélységek

- Ha az emberek „Isten nevében” gyötrik és öldöklük egymást, háborúkban, kízókamrákban, máglyákban vagy megalázott lelkekben,
- ha a józan ész eltévelyedik, ha az ész megtagadja önmagát, ha az értelem értelmetlenné válik, a valóság pedig képzetessé,
- ha a tudósok olykor megalapozatlan feltevések veszélyes mocsarában tévelyegnek, és vakon ragaszkodnak téves elméleteikhez,
- ha visszaélnék a technika vívmányaival, hogy másokat leigázhassanak, megnyomorítsanak és megöljenek,
- ha a társadalmi-politikai, gyakorlat világválságot idéz elő, az egyenlőtlenségek növekedését, koncentrációs és „átnevelő táborokat”, népirtásokat, hamis, képzelt világba („festett egekbe”) menekülést, sőt csoportos öngyilkosságot,

- ha az írók, színészek és művészek a való világ ocsmány fonákját tárják elénk, perverz és undorító fércművek formájában, amelyek nem lelki megtisztulást, hanem undort és búskomorságot váltanak ki,
- ha a sportot üzletté és tömeges lelki kábítószerrel változtatják, a sportolókat pedig modern gladiátorokká és „terminátorokká.”

10. La profundaĵoj

- Se homoj “en la nomo de Dio” suferigas kaj mortigas unu la aliajn, en militoj, en torturejoj, sur ŝtiparoj, aŭ en humiligitaj animoj;
- se la sana menso erarvojas, se la intelekto neas sin mem, la racio iĝas neracia, kaj la realo – virtuala;
- se la sciencistoj foj-foje vagadas en danĝeraj marĉoj de nefunditaj hipotezoj, kaj blindigite persistas en siaj falsaj teorioj;
- ha a tudósok olykor megalapozatlan feltevések veszélyes mocsarában tévelyegnek, és vakon ragaszkodnak téves elméletekhez; se oni misuzas la atingajojn de la tekniko por subjugi, ekspluati, mizerigi kaj mortigi aliulojn,
- se la socia-ekonomia praktiko rezultas je tutmonda krizo, timiga kresko de malegalecoj, koncentrejoj kaj “re-edukejoj”, genocidoj, fuĝo al falsa, imagitaj mondoj (“pentritaj ĉiecoj”), eĉ al kolektiva mem-mortigo,
- se la aŭtoroj, aktoroj kaj artistoj prezentas al ni la inversan fi-flankon de la reala mondo, en formo de verkaĉoj perversaj kaj abomenaj, kiuj provokas ne emoci-purigon, sed naŭzon kaj depresion,
- se oni transformas la sporton je komerco kaj kolektiva psiĥo-drogo, la sportistojn je modernaj gladiatoroj kaj “Terminatoroj.”

11. Következtetés

Jogunk van választani.
Több fényt, vagy több árnyékot.
Több magasságot, vagy több mélységet.
Követni a teremtő szellemet, a Jót,
Vagy a tagadás szellemét, a Gonoszt.

Ettől függ a jövőnk.
Utódaink jövője.
Az emberiség jövője.
Sőt meglehet, hogy az egész Föld, Gaia jövője is.

11. Konkludo

La rajton elekti havas ni.
Pli da lumo aŭ li da ombro
Pli da alto, aŭ pli da profundo
Sekvi spiriton krea, la Bonon,
Aŭ la spiriton nean, la Malbonon.

De tio dependas nia estonto,
La estonto de niaj idoj.
La estonto de la homaro.
Kaj eble la estonto de la tuta Tero, Gaia.

?

MAGYARORSZÁGI KIRÁNDULÁSOK

Diósgyőr

7.rész

A pusztulás felé

Eger várának eleste és a szenencsétlen mezőkeresztesi csata után (1596), Diósgyőr a hódoltság közvetlen szélére került. Erődítési rendszere azonban már elavult, tüzéség ellen védekezni nem tudna, hiszen a tőszomszédságában álló hegy szabad belövést biztosítana a vár belsejébe. A török szinte ellenállás nélkül pusztítja Dél-Borsodot, a tatár csapatok feldúlják a diósgyőri völgyet is, de a vár parancsnoka, Nyáry Pál elsütteti az erődítés ágyúit és a tatárok megfutamodnak.

Az ide menekült Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem az új tatárjárás után hazavonul. A Nyáryak még egy utolsó erőfeszítést tesznek az uradalom ügyeinek rendbehozására, a parasztok végső kizsákmányolásával. Végül is eladósodnak és a megye Diósgyőrrel együtt Bocskay István erdélyi fejedelem birtoka lesz.

A szepesi káptalan biztosa, Melith Péter 1616-ban jelentést küld a királyi kamarának, amelyben elkeserítő képet rajzol a vár állapotáról. Az állagfelvétel szerint a vakolat szakadozik, megkezdődött a vizesárok feltöltődése a behullott kövektől. A tetőzet hiányos, a kápolna festett falainak vakolata hull, a márványdíszek még megvannak, de töredeznek. Giovanni Dalmata Madonna-szobra már nincs a helyén, mert a zsoldos katoinak szétverték az arcokat. Csak az maradt meg viszonylag épségben, amit nem tudtak elmozdítani.

1629-ben újabb felmérés maradt fenn Nyár István lakásáról. Eszerint a Beatrix királyné által berendezett kárpitdíszes termek, a színes üvegablakok helyén csak deszkabútorok vannak, fa-, szén- és ecetraktár. A kápolnában tárház, a lovagterem alatt szalonna-, sóskáposzta- és lisztraktár.

HUNGARLANDAJ EKSKURSOJ

Diósgyőr

Parto 7-a

Al la pereigo

Eger iĝis havaĝo de la turkoj kaj post la malfeliĉa Mezőkeresztes-a batalo/1596/ Diósgyőr trafis sur la rando de la turkaj teritorioj. Sed ties fortresa sistemo malmoderniĝis, kontraŭ la artilerio ne povis defendiĝi, ja la malantaŭ ĝi estanta monto certigis liberan enpafon en la fortikaĵon. La turkoj kvazaŭ sen kontraŭstaro detruis la departementon Sud-Borŝod, la tataroj detruis ankaŭ la valon de Diósgyőr, sed la komandanto de la fortikaĵo, Paŭlo Nyáry elpafigis ĉiun kanonon de la fortikaĵo kaj la tataroj forkuris. La ĉi tien rifuĝinta Sigmundo Báthory, transilvania regnestro, post la nova tatarinvado hejmeniris. La familio Nyáry lastfoje provis aranĝi aferojn de la latifundio per ekspluado de la kamparanoj. Fine ili ŝuldiĝis kaj la departemento kune kun Diósgyőr iĝis havaĝo de Stefano Bocskay (Boĉkai) transilvania regnestro.

Petro Melith, komisaro de la departemento Sepeŝ sendis oficialan anoncon en jaro 1616 al la reĝa ĉambro, en kio li priskribis teruran staton de la fortikaĵo. Laŭ la anonco: disiĝadis la stukajaĵo, pro la enfalintaj ŝtonoj komenciĝis la pleniĝo de la akva kavo. La tegmento estis manka, stukajaĵo de la pentritaj muroj de la kapelo falis, la marmorornamoj fragmentiĝadis. La Madono-statuo de Giovanni Dalmata ne estis jam sur sia loko, dungosoldatoj disrompis ĝin.

En 1629 ankaŭ loĝejon de Stefano Nyáry oni pritaksis. En la ornamaj ĉambregoj de la reĝino Beatrica, ne estis kolorvitraj fenestroj, nur troviĝis mebloj faritaj el lignotabuloj, kaj deponejo por ligno,- karbo kaj vinagro. En la kapelo silo estis, la deponejo sub la kavalirĉambrego estis uzata por lardo, sala brasiko kaj faruno...

Kalendárium

1857. június 11-én született Antoni Grabowski lengyel eszperantista költő, a korai Eszperantó költészet kimagasló alakja. Fordításai közül a legjelentősebb Adam Mickiewicz: Pán Tadeus c. művének eszperantó tolmácsolása. Grabowski fordította eszperantóra Petőfi Sándor 19.századi magyar költő egyik versét, a Honfidal is.

1910.június 25-én született Nikolai Kurzens litván eszperantista költő és műfordító. Verseire a mély líraiság a jellemző. Életműve bár igen kis terjedelmű, az Eszperantó költészet legbecsebb értékei közé tartozik.

Kalendaro

La **11-an de junio en 1857** naskiĝis Antoni Grabovski pola esperantista poeto, elstarulo de la frua Esperanto-poezio.

En liaj tradukaĵoj la plej grava estas la esperantlingva interpreto de la - Pan Tadeusz - titola verko de Adam Miczkiewicz. Antoni Grabowski esperantigis ankaŭ la poemon Honfidal / Kanto de sampatrujano - titolan, de la 19.jarcenta hungara poeto Sándor Petőfi.

La **25-an de junio en 1910** naskiĝis Nikolai Kurzens litova esperantista poeto kaj tradukartisto.

Liajn poemojn karakterizas abundo de lirikeco. Lia vivo-verko – kvankam tio estas tre malvasta – apartenas al la plej belaj valoroj de la Esperanto poezio.

Nevezetes napok, világnapok

Junius 4.	Pedagógus nap,
A pedagógusok és a pedagógiai munka fokozottabb elismerését jelzi a pedagógus nap június első vasárnapján, melyet 1952-óta évenként megtartanak.
Ebből az alkalomból az oktató-nevelő munkában kiváló eredményt elért pedagógusok jutalmazásban részesülnek.
Junius 4.	Pünkösd keresztény vallási ünnep, amelyet Húsvét után 50 nappal tartanak annak emlékére, hogy Jézus mennybemenetele után az 50. napon a szentlélek szállott az apostolokra. A zsidó vallásból ered, ahol a zsidó húsvét utáni 50. napon az aratást, az első gyümölcsöket, majd a mózesi 10 parancsolat adományozását ünnepelték.
Régi pünkösd népszokás amikor a falu első, Pünkösdkor kiválasztott legénye királyi pálcát kapott és legénybíróként „uralkodott” a következő év Pünkösdjéig. Ő mentes volt a közmunkák alól, a kocsmá számláját a falu fizette. Átvitt értelemben rövid ideig tartó dicsőséget jelent. Alföldi népszokás a pünkösdölés Pünkösdkor a lányok egy ünneplőbe öltöztetett 4-5 éves kislányt („a pünkösd királynét”) közrefogva énekelve, táncolva háztól-házig viszik. A szokás régi magyar termékenységvarázslat emlékét őrzi.
Junius 5.	Környezetvédelmi világnap
A környezet védelme az Európai ÚNIÓ I-14 cikkelyével a megosztott hatáskörökhöz tartozik az Európai Alkotmányban.

A környezetvédelmi nap alkalmából mutatjuk be az Észak-magyarországi városban Mezőkövesden élő eszmetársunk versét:

Kisspál János:

ZÖLD AZ ÚR?

Kék bolygó a mindenségben,
piciny pont csak voltaképpen.
Pont? e - pont a te világod.
Helyzetedet tisztán látod?

Ember! Ahhoz, hogy te itt létezhess,
A körülmény kivételes.
Ilyen bolygó, Föld csak egy van!
Itt ami kell, minden meg van.

Van levegő, víz és napfény,
apró mellett, él sok nagy lény.
El ne feledd a múltadat,
önmagadat meg ne tagadd,

Mert akármit beszélhetnek,
része vagy a természetnek.
Gazdag a Föld amíg hagyod,
De azt el is pusztíthatod.

Ha kipusztult környezeted,
magad is temetheted.
Ügyelj arra, hogy ki ne öld!
Vigyázz reá, tiéd a Föld!

Junius 8.

Az óceánok világnapja
Medárd napja. A néphit szerint ha ezen a napon esik,
40 napig esni fog az eső.

Junius 10.

A magyar honvédelem napja, melyet Ópusztaszeren
rendez meg évente a Magyar Honvédelmi Minisztérium.
Ott, ahol az első parlament gyűlésezett 1110 évvel ezelőtt
a honfoglalás után, ahol a hét törzs a vérszerződést
megkötötte, hogy eggyé, a magyar néppé váljon.

Junius 24.

Szent Iván napja: a nyári napforduló az esztendő
legvilágosabb napjának ünneplése. E nap a mérsékelt
éghőmérséklet majdnem összes népének és kultúrájának életében
szerepet kapott. A világosságot meghosszabbítani tüzek
gyúlnak ilyenkor, de a hit szerint a tüzek szentelnek és
tisztítanak is. A parázson áthajtott jószág, a fölötté
átugró ember egészséges marad a hagyományok
szerint. Az ilyenkor sült gyümölcs a has- és torok fájást
gyógyítja.

Famaj tagoj, mondotagoj

La 4-a de junio:

Tago de pedagogoj. Laboron de la pedagogoj oni kutimas aranĝi dum la unua dimanĉo de junio, pro ties gradigita rekono. Ĝin oni festas ekde 1952. Oni kutimas taksu kaj premii la elstaran edukatan, kaj instruistan laboron de la pedagogoj dum tiu festo.

La 4-a de junio:

Pentekosto

Ĝi estas kristana religia festo, kion oni aranĝas post Pasko je la 50-a tago. Laŭ la instruoj de kristanismo Oni festas tion, ke la Sankta Animo subflugis sur la Apostolojn, je la 50-a tago post la enĉieloniro de Jesuo. La festo devenas el la juda religio, kie post la juda pasko oni festis la rikolton, la unuajn frukto produktaĵojn kaj la donacon de la Dekalogo de Moseo. Malnova hungara popolkutimo estas la eferema pentekosta reĝado. La unua, dum Pentekosto elektita fraŭlo de la vilaĝo ricevas „reĝan Bastoneton” kaj li „regas” kiel „fraŭljuĝisto de la nuna pentekosto ĝis la sekvontjara pentekosto. Li ne devas partopreni porpublikan laboron kaj lian drinkejkvitancon la vilaĝanoj pagis. Ties figura senco estas la mallonge daŭranta gloro. Hungara Ebenaja popolkutimo estas la „ Pentekostado”. Dum pentekosto la fraŭlinoj faras rondon ĉirkaŭ 4-5 jaraĝa knabino, vestitan en festan robon, kaj Kantante, dancante akompanas ŝin de domo al domo. Ĉi tiu kutimo gardas memoron de la malnova hungara produktemecmagio.

La 5-a de junio:

Medioprotektada Mondotago: La 1-14-a artikolo de la „ Trakto de la Eŭropa Konstitucio - La kampoj de la dividitaj agosferoj” okupiĝas pri defendo de la vivmedio.

Okaze de ĉi tiu mondotago ni prezentas la belan poemon de nia samideano, kiu vivas en la Norda-hungaria urbo Mezökövesd:

Johano Kisspál: ĈU ESTAS VERDA LA SINJORO?

Punkt’? malgranda estas, kio
por vi estas mondo, ĉio.
Vin koncernas la afero,
blua globo estas Tero.

Homo! Por vivi povu,
por la vivo ĉion trovu,
Tero estas unika.
Vere estas ĝi amika.

Akvo, lumo kaj aero
Por vivuloj sur la tero.
Ne forgesu la devenon,
Al Naturo apartenon!

Ĉiu diro estas vanta,
La devenon refluenta.
Ĝis tiam la Tero riĉas,
dum al ĝi vi ne malicas.

Vivmedi’?, se finpereos,

Ĉiel? Por vi ne serenos.
Atentu! Ĝin ne mortigu!
Gardu Teron Homo, ĉiu!

La 8-a de junio:

Tago de la oceano,
Tago de Medardo. Se tiutage pluvas, laŭ la popolkredo pluvas ankaŭ dum la sekvaj 40 tagoj.

La 10-a de junio:

Tago de la hungara Patrujdefendo.
Tiun tagon la Hungara Patrujdefenda Ministerio festas en Ópusztaszer, kie okazis la unua parlamento kaj la la „sangokontrakto” por unuigi la sep tribojn, al unu popolo, la Hungara, antaŭ 1110 jaroj, post la landkonkero.

La 24-a de junio:

Tago de sankta Ivano.
La somera solstico estas festo de la plej hela tago de la jaro. Tio estas grandsignifa tago de en la vivo de preskaŭ ĉiuj popoloj kaj kulturoj de la mezvarma zono. Dum ĉi tiu festotago la helecon plilongigi fajroj ekbruliĝas, kiuj ne nur brulas, sed kaj sanktigas, kaj purigas anime. La super la fajro trapelita bruto, la super ĝi transsaltantaj homoj sanaj restos laŭ la popoltradicio. La dum ĉi tiu festo bakita frukto kuracas la ventro-, kaj gorgodolorojn.

Eseménysorozat II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékére

Kép: Mányoki Ádám festménye - II.Rákóczi Ferenc
Bildo: Ádám Mányoki - Ferenc Rákóczi II

II. Rákóczi Ferenc fejedelem 1676.március 27-én született Borsiban, a mai Szlovákia területén levő birtokukon. Édesanyja Zrínyi Ilona, Zrínyi Miklósnak a költőnek és törökverő hadvezérnek az unokahúga volt. II.Rákóczi Ferenc vezette a magyarságnak a Habsburg uralom elleni szabadságharcát / 1704-1711 /.

A szabadságharc elbukott, a Nagyságos fejedelem Rodostóban Törökországban halt meg száműzetésben. Hazahozott hamvait 100 éve temették el újra. Nyughelye a kassai dóm altemplomában van, a mai Szlovákiában. 2006. június 2.

II.Rákóczi Ferenc fejedelem és társai földi

- maradványainak hazahozatala Kassára. *Kiállítás* a kassai Löffler múzeumban.
2006. június 20. *Balassa Zoltán előadása* a földi maradványok Kassára hozatalával kapcsolatban. Helye: Kassa / Košice: Thália Színház.
- 2006.június 24. *Tárogatóművészek Nemzetközi Találkozója*
Koncert a kassai Történelmi Városháza erkélyéről
2006. július 2. *Tokaji Fesztivál.* A tokaji régió néphagyományainak bemutatása
Szöllőske szabadtéri színpadán és a Borsi kastély udvarán népi táncok bemutatója.
2006. július 15. Szzigligeti Ede: Rákóczi fogságai. *A kassai Thália Színház előadása.*
2006. aug.12-13. *Rákóczi napok Borsiban.* BAZ-megye rendezvényei Borsiban.
2006. aug.19-20. Régiséggyűjtők, éremgyűjtők, bélyeggyűjtők III. *Nemzetközi Találkozója.* Emlékérem verés.
Helye: Kassa Cassovia Vendéglőközpont.
2006. szept. 9. *A Kassai Állami Filharmónia koncertje*
Helye: Kassa-Állami Filharmónia
2006. szept. 21. Rákóczi az irodalomban. *Nyilvános felolvasás* szlovák és magyar nyelven. Helye: Kassa Magyar tannyelvű Középfokú Ipariskola és Kereskedelmi Akadémia
2006. okt. 7. *II.Rákóczi Ferenc és Kassa. Barangolások* Kassán.
Indulás a Szlován szállótól.
- itt egy tétel hiányzik!
2006. okt. 19. *Thaly Kálmán és II. Rákóczi Ferenc. Kiállítás* megnyitása a Kelet-szlovákiai Múzeumban.
2006. okt. 23-29. *Rákóczi-kori ételek,* kuruc idők étkeinek *kóstolása* Kassán a Magyar Étteremben.
2006. okt. 27-28. *Nemzetközi Tudományos Konferencia* : Rákóczi Kassán (1906-2006) Kassa, Fő út 59.
2006. okt. 27. *II.Rákóczi Ferenc és a kurucok nyomában*
Kassa: Fő út 88.
2006. okt. 28. *Postai bélyegek emlékkiállítás*a centenárium alkalmából.
Kassa, Szlovák Műszaki Múzeum.
- 2006.okt. 28-29. *Nosztalgia vonat.*
Indulás Budapestről r.6-órakor. Érkezés Kassára 16 órakor. Útvonal: Budapest-Miskolc-Sárospatak-Kassa.
- 2006.okt. 29. *II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai földi maradványai hazahozatala és újratemetése Centenáriumának záróünnepsége.*
Ünnepi felvonulás, mise a Szent Erzsébet székesegyházban,
Kassa, Fő utca , 10 órakor

Rememor' - serio pri regnestra princo Francisko Rákóczi II

Kép: II. Rákóczi Ferenc sírja a kassai dómban (Szlovákia)
Bildo: Tombo de Ferenc Rákóczi II., en la ĉefkatedralo de Košice / Kassa (Slovakio)

De niaj samideaninoj el la Nord'-hungaria urbo Enes (D-rino Margareta Evva lokhistoriistino kaj D-rino Magnetta Jámbor ĉefredaktorino) de la Enes urba gazeto *Encsi Hírek*, krome de nia samideano Theodor Andreas el Kassa / Košice okaze de la 330-jara datreveno de la naskiĝo de la regnestra princo Ferenc/Francisko Rákóczi II., ni aŭdis pri la sekva eventaro:

- La 2-an de junio 2006. *Ekspozicio* en la Muzeo Löffler en Kassa/Košice (Slovakio). Pri la livero al hejmo de princo Rákóczi kaj liaj kunuloj.
- La 20-an de junio 2006: *Prelego de Zoltán Balssa* pro livero al hejmo de regnestro Rákóczi kaj liaj kunuloj.
- La 24-an de junio 2006. *Internacia renkontiĝo* de artistoj ludantoj per turkafajfiloj en Kaŝša/Košice (Slovakio) de balkono de la Malnova Urbodomo.
- La 2-a de julio 2006: *Festivalo* en la Nord'-hungaria urbo Tokaj, prezentado de popoltradicioj de la regiono. Oni prezentos popoldancojn sur subĉiela scenejo de la vilaĝo Szöllőske kaj en la kortego de la kastelo de Borŝi.
- La 15-a de julio 2006: *Teatra prezentado* en aranĝo de la Teatro Thalia de Košice. De Ede Szigligeti : La kaptitecoj de Rákóczi
- La 12-13-aj de aŭgusto 2006: *Rákóczi-tagoj en Borŝi* -- aranĝaĵo de la departemento Borŝod-Abauj-Zemplén.
- La 19-20-aj de aŭgusto 2006: *Internacia renkontiĝo* de antikvaj-kolektantoj, numismatoj, filatelistoj ks. Krome preso de memormedalaj. Loko: Košice, vendaĵcentro Cassovia
- La 9-an de septembro 2006: *Koncerto* de la Ŝtata Filharmonio de Košice
Loko: Ŝtata Filharmoniejo de Košice
- La 21-an de septembro 2006: *Rákóczi en la literaturo*. Publika laŭtleĝo slovake kaj hungare. Loko: Hungara -lernolingva Mezgrada Industria Lernejo kaj Komerca Akademio.
- La 7-an de oktobro 2006: *Rákóczi II. kaj Košice. Vagadoj* en la urbo Košice. Ekiro de la Hotelo Slovan .

- La 14-20-aj de oktobro 2006: *Projekcio de filmoj pri Rákóczi.* Loko: Košice, Teatro Thalia
- La 19-an de oktobro 2006: Inaŭguro de la ekspozicio „Kálmán Thaly kaj Ferenc Rákóczi II.”
Loko: Košice, Muzeo de Orienta Slovakio.
- La 23-29aj de oktobro 2006: *Rákóczi-epokaj manĝaĵoj. Gustumado* de kuruc-epokaj manĝaĵoj. Loko: Kašša/Košice, Hungara Restoracio.
- La 27-28-aj de oktobro 2006: *Internacia Scienca Konferenco /1906-2006/*: Ferenc Rákóczi II-a en Kašša (Košice)
Loko: Košice, Hlavná ulica (Ĉefstrato) 59.
- La 27-an de oktobro 2006: *En spuro de Francisko Rákóczi II-a kaj la kurucoj*
(liberebatalantoj) Loko: Košice, Hlavná ulica (Ĉefstrato) 88.
- La 28-an de oktobro 2006: *Memorekspozicio de poŝtmarkoj okaze de Centenario.*
Loko: Košice, Slovaka Muzeo de Tekniko
- La 28-29-an de oktobro 2006: *Nostalgia-trajno*: starto de Budapeŝto je la 6-a horo.
Alveno en Košice je la 16-a. La vojlinio estas:
Budapeŝto-Miškolc-Šárospatak-Košice.
- La 29-an de oktobro 2006: *Ferma festo de la Centenario.* Festa marŝado kaj sankta meso en la katedralo Sankta Elizabeta
Loko: Kašša-Košice (Slovakio) , Hlavná ulica (Ĉefstrato) , je la 10-a horo.

Tradukis: László Pásztor

Költészet

Napjaink költészete éppen úgy érdekel, mint a régmúlt-é. Dán internetes levelező társnőm Betty Chatterjee hívta fel a figyelmemet a vak eszperantista költőnőre **Éva Soszkára**. Kapcsolatot létesítettem vele. Meleg hangú versei figyelemre méltóak, ezért most bemutatjuk az életét – úgy, ahogyan Ő vallott önmagáról - és verseiből néhányat. Reméljük, hogy az azokat elolvasók írni fognak neki és kellemesebbé teszik általa az Ő hétköznapjait.
Pásztor Lászlóné

Éva Soszka: Életem

1955-ben születtem egy kis lengyel faluban. Két testvérem van. Gyermekkoromban egy orvosi hiba miatt elvesztettem látásomat és meg kellett tanulnom másképpen élni. Kezdetben vak gyerekek iskolájában tanultam, azután a tanulást látó gyermekek iskolájában folytattam; abban a városban, ahol most lakom. Mindig szerettem verseket, elbeszéléseket írni.
Szüleim kedvesek, segítőkészek. De mivel én mindig független és önálló akartam lenni, így 22 évvel ezelőtt elhatároztam, hogy Garvolinba az én kis otthonomba fogok költözni. Ez a kis város Varsótól 60 kilométerre van. Jó kedvű és nyitott vagyok, eléggé gyorsan megbarátkoztam a szomszédaimmal. Hét évig laktam egyedül, akkor meghalt az 58 éves apám, - anyám velem lakott, kedves, segítőkész, jókedvű és optimista. Számomra ő jelenti a legtöbbet, mert ő az életem legnehezebb pillanaiban sem hagyott el engem sohasem. Fivérem egyedül él és Varsóban dolgozik. Ő maradt a családi otthonunkban. Anna nővéremnek férje és három gyermeke van. Ők saját házban laknak a közeli faluban. Velük jó kapcsolatom van. Előzőleg gyakran foglalkoztam az angol nyelvvel, de 25 éve eszperantista lettem és azóta ritkábban foglalkozom vele.. Kezdetben eléggé aktívan vettem részt a nemzetközi és az országos eszperantó mozgalomban.
Az 1980-as években résztvettem a Nemzetközi Eszperantó Kongresszuson Budapesten. Nagyon kellemesen emlékszem vissza a csodálatosan meleg augusztusra Budapesten. Aztán résztvettem Varsóban a jubileumi

Kongressuson. Az Eszperantó néhány hű barátot adott nekem, valamint érdekes kapcsolatokat a világból. Mostanában sokat levelezek és kapcsolatokat létesítek a „Skype” program segítségével. Számomra nagyon fontos az őszinteség, a szerénység, a felelősség, amelynek elvei szerint igyekszek élni. A zene iránt érdeklődök, különböző zenei stílusokat hallgatok, - érdekel az irodalom, költészet, pszichológia, politika. Szeretek olvasni, élethobbim Törökország. Szeretem az állatokat általában: a madarakat, növényeket és a természet minden szépségét. Verseimhez zenét és képeket a brazil eszperantista barátnőm tett a szebb megjelenési forma kedvéért, melyért nagyon hálás vagyok neki. Internet címem: „Eva Soszka” evasoszka@vp.pl

Poezio

La poezio de niaj nuntagoj same interesas min, kiel de la pasinto. Mia danlanda retpoŝta korespondantino Betty Chatterjee alvokis mian atenton je la blinda esperantista poetino: Eva Soszka. Mi skribis al ŝi. Ŝiaj varmvoĉaj poemoj vere estas atentindaj, tial ni nun prezentas al Vi ŝian vivon – tiel, kiel ŝi konfesas pri si mem – kaj kelkajn el ŝiaj poemoj. Ni esperas, ke tiuj kiuj legos tiujn skribos al la polino Eva Soszka kaj per siaj leteroj agrabligos ŝiajn tagojn. Lászlóné Pásztor

Eva Soszka: Mia biografio

Mi naskiĝis la 1-an de februaro en 1955, en eeta pollanda vilaĝo. Mi havas du gefratojn. En mia infaneco pro kuracista eraro mi perdis la vidpovon kaj mi devis eklerni alimaniere vivi. Komence mi lernis en lernejo por nevidantaj infanoj, kaj poste mi kontinuus la lernadon kun la vidanta gejunularo en tiu urbo, kie mi nun loĝas.

Ĉiam mi ŝatis verki poemojn kaj rakontojn. Miaj gepatroj estas bonkoraj kaj helpemaj. Sed mi ĉiam volis est as sendependa kaj memstara, ĉi tiel antaŭ 22 jaroj mi decidis ekloĝi en tiu mia malgranda loĝejo en malgranda urbo Garvolin. Tiu troviĝas je 60 kilometroj de nia ĉefurbo Varsovio. Mi estas serena, kaj malfermita, sufiĉe rapide amikiĝis kun miaj genajbaroj. Tie mi loĝis dum sep jaroj sole, poste mortis mia 58 jaraĝa patro. Tiam ekloĝis mia patrino kun mi, kiu estas tre bonkora, helpema, plenumora optimistino. Ŝi la plej multe signifas por mi, ĉar ŝi neniam forlasis min eĉ en malfacilaj vivomomentoj. Mia frato vivas sole en la vilaĝo kaj laboras en Varsovio. Li restis en nia familia hejmo. Mia fratino Anna havas edzon kaj tri gefilojn. Ili loĝas en lilia propra domo en la proksima vilaĝo. Ni havas bonajn rilatojn. Mi antaŭe pli ofte okupiĝis pri la angla lingvo, sed antaŭ 25 jaroj mi esperantiĝis, kaj ekde tiam mi pli malofte okupiĝas pri la angla.

Komence mi sufiĉe aktive partoprenis en la internacia kaj tutlanda Esperanto movado.

En la okdekaj jaroj mi partoprenis en la Internacia Esperanto Kongreso en Budapeŝto. Tre agrable mi rememoras tiun mirinde varmegan aŭguston en Budapeŝto. Poste mi partoprenis jubilean Esperanto Kongreson en Varsovio.

Esperanto donis al mi kelkajn fidelajn geamikojn kaj multajn interesajn kontaktojn en la tuta mondo. Nuntempe mi korespondas kaj kontaktiĝas kun multaj esperantistoj per programo „Skype”.

Por mi multe gravas: la sincereco, honesteco, respondeco, kaj laŭ tiuj principoj mi klopodas vivi. Mi interesiĝas pri muziko kaj multe mi aŭskultas diversajn muzikstilojn, pri literaturo, poezio, kaj multe mi ŝatas legi. Mi interesiĝas pri psikologio, politiko, sed mia granda vivpasio estas Turkio. Mi ŝatas bestojn: birdojn, florojn kaj la tutan belecon de la naturo.

Al miaj poemoj muzikon kaj bildojn metis mia brazila esperantista amikino, pro emo de la pli bela aperformo, pro kio mi estas tre dankema al ŝi.

Mia retadreso estas:

„Eva Soszka” evasoszka@vp.pl

Eva Soszka (Szoska Éva)verseinek címe: / La poemadresoj de Eva Soszka (Eva Soška) estas:

Eva Soszka: Ĉe Pordego de l' Suno

Ĉe pordego de l' suno atendas min alia ĝojo,
Ĉe pordego de l' suno atendas min alia sort'.
Al la revoj plenumitaj gvidas min ĉi tiu vojo,
Al la amo plej pura kiu komprenas sen vort'.

Ĉe pordego de l' suno birdo mi fariĝos
Kaj flugilojn malpezajn al mi donos liber'.
Tiam birda animo neniam maljuniĝos,
Ĉe pordego de l' suno plenumiĝos esper'.

Ĉe pordego de l' suno larmoj ne doloros,
Ĉe pordego de l' suno ne estos sopir'.
Neniam malĝojo plenigos la koron,
Ĉe pordego de l' suno feliĉaj ni kiel bird'.

Ĉe pordego de l' suno ne gravas la tempo,
Ĉe pordego de l' suno ne gravas afer'.
Per la kanto nin flugi invitas la vento,
Antaŭ ni nur bluas la plej pura aer'.

Ne turmentos nin doloro nek timo de l' morto,
Ne turmentos aŭtuna malserena pluveg',
En la suna lando atendas nin feliĉa sorto,
- Do renkontiĝu kun mi ĉe la suna pordeg'.

La Morto de l' Arbo

La arbo mortas sen ploro,
la arbo mortas sen krio
kaj nur malĝojo
plenigas ĝian koron,
kaj doloron ĝian vidas nur Dio.

Neniu ĝin ĉirkaŭprenos
kun amoplana kompato,
la arbo mortos soleca,
kiel nekonata soldato.

Neniu ĝin alpremos
Al varmega patrino koro,
Nur la birdo adiaŭas ĝin per la kanto
Kaj englutas varmlarmojn la floro.

La nokto aŭtuna sonĝi ne permesas,
kaj pluvaj gutoj flustras plorante
mi adiaŭas kanton kiu ĉie sonas,
- la kanton pri la arbo,
kiu mortis starante.

Eva Soszka: A Nap kapujánál

*A Nap kapujánál másfajta öröm vár,
A Nap kapuja másfajta srosot ígért.
Az út végén álman beteljesültek immár,
A tiszta szeretet szavak nélkül is ért.*

*A Nap kapujánál madárrá változom,
Szabadon, könnyen szárnyra kelek én,
Madárként öregedni nics okom,
A Nap kapujánál tény lesz a remény*

*A Nap kapujánál nem fájnak a könnyek,
A Nap kapujánál megszűnik minden vágyunk,
A szívet többé nem tölti el bánat,
A Nap kapujánál mind boldogok vagyunk.*

*A Nap kapujánál megáll az idő,
A Nap kapujánál üzlet nem számít,
Dallal hív repülni minket a szellő,
Előttünk a tisztán kéklő ég csábít.*

*Nincs többé kín, se halálfélelem,
Nem bánt az eső, mit a komor ősz hoz,
A Nap-hazában boldog lesz életem,
Jer hát te is velem a Nap kapujához.*

A fa halála

*A fa sírás nélkül hal meg
a fa sikoly nélkül hal meg;
őt csak az bántja,
hogy kínját egyedül
csak az Isten látja.*

*Senki nem öleli magához,
nincs szeretet, részvét, erő:
a fa magányosan hal meg,
mint egy ismeretlen hős.*

*Senki sem szorítja őt
meleg anyai kebelre,
csak madár bcsúzik tüle dallal,
s könnye hullik virágkehelybe.*

*Az őszi éj álomtalan,
esőcseppek hullanak sírva,
én mindenütt hallom a dalt,
a fáról, amely állva halt meg,
nem hanyatlott le sírba.*

A verseket magyarra fordította Dr. Dudich Endre
La poemojn hungarigis D-ro Endre Dudich.

Kullancsveszély

A természet újraéledésével megkezdődött a kullancs-szezon. Régióink a fertőzöttség tekintetében nem kiemelkedő, a sok zöld terület ellenére. A kullancs csípés fertőző agyhártya gyulladást és Lyme kórt is okozhat. A vérszívóktól már nem csak az erdőkben kell tartani, beköltöztek a városi zöld területekre is, parkokba is. A fertőző agyhártyagyulladás ellen oltással védekezhetünk. A kúra 3 injekcióból áll és 3 éven át nyújt védetséget.

(MINAP Hírlap Miskolc)

Sezono de iksodoj

Dum la reviviĝo de la naturo komenciĝis ankaŭ la sezono de la iksidoj. Nia regiono me estas forte infektita. La piko de iksido povas provoki infestan meningiton kaj ankaŭ la t.n. „Lyme-morbon”. Ta sangosuĉantoj troveblas jam ne nur en la arbaroj, sed ankaŭ en la urbaj verdejoj, do en la parkoj. Kontraŭ la infekta meningito oni povas protekti sin pere de vakcino. La prevento konsistas el tri injektaĵoj, kaj certigas efikan protekton por tri jaroj.

(El la Miskolc-urba semajna gazeto MINAP esperantigis László Pásztor)

TÁJÉKOZTATÓ a Miskolci Galériáról és intézményeiről

Igazgatóság: Miskolc, Rákóczi utca 2.

Postacím: H-3501. Miskolc, Pf: 25.

Internet címe: mgaleria@freemail.hu; mgaleria@chello.hu

Honlapcím: www.miskolcigaleria.hu

Tel: + 36 46 500 680; + 36 46 500 681

Fax: + 36 46 500 682

Igazgató: Dr.Dobrik István

Tel: + 36 46 500 680

Internet címe: dobrikistvan@freemail.hu; galeria.miskolc@museum.hu

Rákóczi-ház: Miskolc, Rákóczi utca 2

Időszakos szépművészeti, iparművészeti és fotókiállítások, Kondor Béla emlékhely

2006. június 3 – szeptember 3.

2006. szeptember 7 – október 5.

2006. szeptember 14 – október 12.

Miskolci Grafikai Biennálé

Almár György emlékkiállítása, aki grafikus,
festő- és iparművész volt.

Máger Ágnes festő- és képzőművész kiállítása.

Feledi-ház: Miskolc, Deák tér 3.
Feledy Gyula képzőművész *állandó kiállítása*
2006. június 3 – szeptember 3.

Petró-ház: Miskolc, Hunyadi utca 12
Szalay Lajos állandó kiállítása
2006. június 3- szeptember 3.

Színház történeti és Színészmúzeum: Miskolc, Déryné u.3.
Kiállítás a miskolci színház történetéről
2006. június 3 – szept. 3..

Alkotók-háza: Miskolc, Csabai kapu 22.
Az év során alkotók, csoportok dolgoznak ott a műtermekben.

A Miskolci – Galéria rendezvényeit az alábbi intézmények támogatják:

- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
- Nemzeti Kulturális Alapprogram
- Miskolc Város Önkormányzatának Kulturális Mecénási Alapja
- A BAZ-megyei Közgyűlés Mecénás alapja
- A „Szépmesterségek” Alapítvány.

Folytatása következik

Kép: a Rákóczi-ház
Bildo: la Rákóczi-domo

INFORMILO
pri la Galerio de la urbo Miskolc kaj ĝiaj institucioj.

Direkcio: Miskolc, strato Rákóczi n-ro 2.
Poŝtadreso: H-3501. Miskolc, Pf: 25.
Retpoŝto: mgaleria@freemail.hu; mgaleria@chello.hu
Retpaĝo: www.miskolcigaleria.hu
Tel: + 36 46 500 680; + 36 46 500 681
Fax: + 36 46 500 682

Direktoro: D-ro István Dobrik / Stefano Dobrik /
Retpoŝto: dobrikistvan@freemail.hu; galeriamiskolc@museum.hu
Tel: + 36 46 500 680

Portempaj belartaj, metiartaj - kaj foto ekspozicioj, memorloko de *Béla/Adalberto Kondor*.

De la 3-a de junio ĝis la 3-a de septembro 2006:
De la 7-a de septembro ĝis la 5-a de oktobro 2006:

Grafika Bienalo de Miskolc
Memorekspozicio de Georgo
Almár /1895-1974 / grafikisto,
pentro- kaj metiartisto estis.

De la 14-a de septembro ĝis la 12-a de oktobro 2006:

Ekspozicio de Ágnes Máger pentro- kaj
belartistino

Feledy-domo: Miskolc, placo Deák nro 3.
Konstanta ekspozicio de Gyula/Julio Feledy belartista
De la 3-a de junio ĝis la 3-a de septembro 2006

Petró-domo: Miskolc, strato Hunyadi nro 12.

Konstanta ekspozicio de Lajos Szalay /Ludoviko Salai /
De la 3-a de junio ĝis la 3-a de septembro 2006.

Muzeo de Teatrorhistorio kaj Aktorado: Miskolc, strato Déryné n-ro 3.
Ekspozicio pri la aktorado en la urbo Miskolc.
De la 3-a de junio ĝis la 3-a de septembro 2006.

Domo de Kreantoj: Miskolc. Csabai-kapu 22.
Dum la jaro la unuopaj kaj grupaj kreantoj verkas tie en la artlaborejoj.

La aranĝaĵojn de la Galeio de Miskolc subvencias la sekvaj institucioj:

- Ministerio de la Nacia Kultura Heredaĵo
- Nacia Kultura Bazprogramo
- Kultura Mecenata Fondo de la Magistrato de Miskolc
- Mecenata Fondo de Ĝenerala Kunveno de la departemento Boršod-Abauj-Zemplén.

Daŭrigo sekvos

Esperanto retpaĝkontaktoj de la gazeto de la Miskolc urba „Király Lajos” Esperanto Amika Rondo:

<http://reto.uea.org>
<http://eo.wikipedia.org>
<http://www.egalite.fw.hu>
<http://www.eszperanto.hu/aktualis.htm>
<http://esperantoszolnok.ini.hu>
<http://www.esperanto.sk>
<http://www.kolumbus.fi/veli>
<http://www.esperantouniverse.com>
<http://www.vortaro.hu>
<http://rosharuo.multiply.com/journal/itm/1>
<http://carpani.homelinux.net/mailman/options/informitale>
<http://Esperanto.org/ondo/ondo>
<http://www.gmx.net/de/go/dsl>
<http://www.esperantoland.org/grupoj>
<http://apsike1997.free.fr>

Raporto pri la Tutslovakia Esperanto Kongreso **26-28.majo 2006. Piešťany**

El la revuo Esperanto –oficiala organo de UEA- ni informiĝis, ke la Slovacia Esperanto-Federacio kaj la Slovacia Esperanto Junularo aranĝos Tutslovakian Esperanto –Kongreson inter la 26-a kaj 28-a de majo 2006, en urbo Pöstyén/Piešťany.

La ĉefaj temoj de la kongreso estis :
la festo de la 60-jara datreveno de la gazeto: Esperantisto Slovaka (1946-2006)
kaj fondo de tiu laborgrupo, kiu organizos en 2007 la feston de la centjara datreveno de la Slovacia Esperanto-movado.

La ĉeforganizanto de la kongreso estis samideano Peter Balaž (Petro Balaĵ). Antaŭ nia vojaĝo, ni ricevis de li hejmpaĝadreson. Laŭ ĝi ni povis trovi la mapon de la kongresurbo, kaj de la stacidomo ni povis facile trovi la ” Ľudovit Winter Akademia”-n lernejon kaj studenthotelon, kie li mendis por ni tranoktejon.

Ni alvenis tien jam la antaŭan tagon, la 25-an de majo. Kiam la aliaj partoprenantoj alvenis sekvonttage, ni jam vizitis la urbon, kaj konis ties ĉiun valoron kaj belecon.

Piešťany estas mondfama banloko, kiu situas sur la bordo de la du riverbranĉoj de Vág/Vah.

Sur la baninsulo - trabrakumite de du branĉoj de rivero Vah – samloke oni utiligas la 67 C gradan eksplodantan termalan akvon por kuracado de la movorganaj malsanuloj. La insulon elkonstruis al kuracbanloko ties posedanto: sinjoro Ľudovit Winter, kiu vivis inter la jaroj 1870 kaj 1968. Lian domon ni povis rigardi en la bela, flora interna urbo.

Ankaŭ Beethoven kuraciĝis sin sur la baninsulo . Multaj homoj vizitas ankaŭ ĝiajn belajn parkojn.

La Esperanto-kongreso komenciĝis la 26-an de majo, je la 14-a horo, akceptante la partoprenantojn. Post la vespermanĝo okazis la interkona vespero, kiam unue la partoprenantoj mallonge sinprezentis, poste okazis ludeme la diveno de la nomoj de la gesamideanoj, por la pli bona nomo-encerbigo de la ĉeestantoj. Poste, ankoraŭ samvespere okazis la laborkunveno, kie fondiĝis la laborgrupo por organizi la 2007-jaran juubilean datrevenon de la slovakia Esperanto-movado.

„La radikojn de la Esperanto en Slovakio oni trovas en la 1907-a jaro, kiam A. Skarvan kaj N.Evstifejev eldonis la unuan slovakian-Esperanto-lernolibron. Do, venontjare iĝos cent jara la Slovakian-Esperanto-movado!

Utila estos tiu organizado ne nur ririgardi, sed ankaŭ unika ŝanco estos prezenti Esperanton ankaŭ al la slovakia publiko.

La 27-an de majo okazis la inaŭguro de la kongreso, dum kio la slovakaj geesperantistoj distingis „la esperantiston de la jaro”. La belan pokalon samideano Juraj Gondžur/Juraj Gondžur transdonis al samideano Peter Balaž , kiu estis ne nur la ĉeforganizanto de la kongreso, sed ankaŭ verkisto kaj eldonanto de Esperanto-libroj. Li direktis ankaŭ la tiean libroservon, kie ni povis aĉeti esperantlingvaj kaj slovaklingvaj eldonaĵojn pri Esperanto temantajn inter aliaj.. Post la inaŭguro dum la laborkunveno diversaj Esperanto-klubo kaj regionaj Esperanto-Asocioj parolis pri sia agado / El Bratislava, Trenčín, Liptovský-Mikulaš, Poprad, Nove-Zámky, Martin kaj Žilina/Žilina./

Je la peto de la prezidanto de HEA, D-ro Georgo Nanovszky, s-anino Adrienne, Lászlóné Pásztor, membro de la Miškolt urba „Király Lajoš” Esperanto-Amika Rondo salutis la partoprenantojn de la kongreso, nome de la Hungaria Esperanto Asocio kaj invitis ilin por partopreni la ĉi-jarajn hungariajn Esperanto-aranĝojn (Landa Fervoja Amika Renkonto en Tokaj kaj Eŭropa Medicina E-kongreso en Hódmezővásárhely.)

Poste samideano Jozefo Reinart prelegis pri la lingva situacio de la Eŭropa Unio .

Li estimplene kaj kun rekono primemoris pri la pere de hungaraj samideanoj (De D-ro Endre Dudich kaj de liaj kunlaborantoj) kreita eldonaĵo, kies titolo estas: „ TRAKTATO PRI ESTIGO DE EŬROPA KONSTITUCIO I-II.partoj.”

Urborigarda promenado sekvis la prelegon. Post la ekskurso Rastislav Šárišsky juna samideano deklamis poemon de Julio Baghy: „Mi estas esperantisto.” Li tre altnivele aktoris.

Poste li parolis pri tio, ke ni devas kuraĝe uzi Esperanton Ni kuraĝu ĝui ĝin. Sed ni ne permesu troigi la facilecon de la lingvolernado de Esperanto, ĉar per la vere tre facila lingvo oni ne povas esprimi la homajn sentojn kaj la pensadon. Esperanto estas la plej facile ellernebla lingvo, sed Lingvo estas! Oni devas lerni ĝin vere severe, se volas bone alproprigi ĝin.

Poste s-ro Stano Marček(redaktoro de revuo Esperanto) parolis pri sia redaktora laboro. Krom la ekde 2002-a jaro redaktita revuo Esperanto, li redaktas ankaŭ la gazeton „Esperantista Vegetarano”.

Samideano Jan Vajs, verkisto prezentis la historion kaj labormanierojn de la de li redaktita gazeto „Subtrano”, pri ties ĉefaj kaj pli gravaj artikoloj.

El Poprad, la slovakia ĉefdelegito Milan Neubeller rakontis pri tio, kiel iĝis li esperantisto., krome pri la tempo, kiam ankaŭ li helpis redakti la gazeton Esperantisto Slovaka.

Kulturprogramo komenciĝis post la vespermanĝo. Diversaj verkistoj prezentis el siaj verkoj. Ni povis rigardi ankaŭ la teatraĵon: Edzino de la prezidanto de SKEJ: Marten Minich/Marteno Miniĥ, gitarludis kaj kantis kaj kune kun ŝi entuziasme kantis la partoprenantoj. Parolo de la edzo Marteno Miniĥ (prezidanto de la SKEJ) temis pri la kongresoj, interrilatoj, eldonaĵoj de UEA, TEJO kaj SKEJ. Pere de unu filmo li prezentis la Centran Oficejon de UEA, ties ĉambrojn, meblarojn, prezidanton de UEA S-ron Renato Corsetti kaj liajn kunlaborantojn (ekz: s-ron Osmo Buller). Marteno, kiu laboras en Roterdamo ĉe TEJO, agitis por la intereso de UEA kaj TEJO membreco.

La 28-an de majo, s-ino Magdalena Feifíčová (fervoja delegito de UEA), la ĉefredaktoro de la gazeto Esperantisto Slovaka rakontis pri la Esperanto-movado en urbo Žilina

(Zsolna) kaj pri ties nun 60 jara gazeto la Esperantisto Slovaka. Ankaŭ ŝi rakontis pri la komenco de la redaktado, prezentis la komencajn ekzemplerojn kaj donacis kelkajn el inter tiuj al la ĉeestantaro.

Juraj Gondžur prezidanto de la Žilina-Esperanto-klubo parolis pri sia klubo, kiu enhavas 19 membrojn. Ilia kunveno okazas ĉiulunde, inter la 16,30-18,30 horoj. Ankaŭ li parolis pri la jam menciita gazeto de lia Eo-klubo, kion ankaŭ li redaktas.

La kongresan ferman parolon diris samideano Peter Balaž verkisto-eldonanto, dankante la ĉeeston de la partoprenantoj. Li taksis la kongreson bonsukcesa. Li petis siajn samlandanojn, ke ĝis la 2006-a jarfino ili kolektu pliajn indikojn pri la 100 jaroj de la Slovakian Esperanto-movado, por la venontjara datreveno.

Li esprimis sian esperon, ke dum la venontjara jubileo multe da hungaraj kaj ceteraj eksterlandaj esperantistoj partoprenos ilian feston.

Beszámoló a Szlovákiai Eszperantó Kongresszusról **2006.V.26-28. Pöstyénben**

Az Eszperantó Világszövetség hivatalos lapjából az Eszperantó című folyóiratból értesültünk arról, hogy a szlovákiai Pöstyén nevű fürdővárosban tartja 2006.V.26-28 között az Eszperantó Kongresszusát a Szlovák Eszperantó Federáció és a Szlovák Eszperantó Ifjúság.

A kongresszus fő témái voltak: .

A szlovákiai eszperantó újság az Esperantisto Slovaka (1946-2006) 60. éves évfordulójának megünneplése és egy munkacsoport létrehozása, mely a szlovákiai eszperantó-mozgalom 100.éves évfordulójával kapcsolatos ünnepséget 2007-ben megszervezi.

A 2006.V.26-28-i eszperantó-kongresszus fő szervezője Peter Balázs úr volt. Tőle az elutazásunk előtt kaptunk egy honlapcímet. Ezen találtuk meg Piešťany/Pöstyén térképét, hogy a vasút állomástól könnyebben elérhessük a „Ludovit Winter Akademia” Iskola és Diákszállót- ahol a kongresszus zajlott és amelynél ő részünkre a szállást lefoglalta.

Mi egy nappal korábban, május 25-én érkeztünk. Mire a többi résztvevő megérkezett, mi már a várost bejártuk, megismertük minden értékét, szépségét.

Piešťany világhírű gyógy-fürdőhely, mely a Vág folyó két partján terül el. A Vág folyó két ágával körülölelt fürdőszigeten helyben hasznosítják a feltörő 67 C fokos termálvizet, a mozgásszervi betegek kezelésére. A szigetet gyógyfürdőhellyé a tulajdonosa Ludovit Winter úr építtette ki, aki 1970-1968 között élt. Lakóházát a szép, virágos belvárosban tekintettük meg. A fürdő-szigeten maga Beethoven is gyógyíttatta magát. Sokan látogatják annak szép parkjait is.

Az eszperantó-kongresszus 2006.V.26-án a 14 órakor, a vendégek fogadásával kezdődött. Vacsora után kezdődött az ismerkedési est, mely során először mindenkinek röviden beszélnie kellett magáról, majd játékos formában következett a nevek észbe vésése az eszmetársak nevének kitalálásával.

Még aznap este munkaülés következett, melyen megalakult a munkacsoport jövő évi , a szlovákiai eszperantó-mozgalom 100. éves évfordulóval kapcsolatos ünnepség megrendezésére.

„Szlovákiában az Eszperantó gyökereit 1907-ben találják meg, amikor A. Skarvan és N.

Evstifejev kiadták az első szlovák-eszperantó nyelvkönyvet. Nos, így jövőre lesz 100 éves a szlovákiai eszperantó-mozgalom! Ez nem csak visszatekintésre alkalmas, hanem megismertetni az Eszperantót a szlovák közönséggel is.”

A Kongresszus hivatalos megnyitója 2006.V.27-én volt, melynek során serleggel díjazták „az év eszperantistáját”. A szép serleget Juraj Gondžur eszmetárs adta át Peter Balázsnak, aki nem csak a kongresszus fő szervezője volt, hanem eszperantista író és eszperantista kiadványok kiadója is. Ő irányította a könyvszolgálatot is, ahol eszperantó nyelvű és eszperantó nyelvről szóló szlovák nyelvű kiadványokat is lehetett vásárolni többek között. A megnyitó utáni munkaülésem a volt megyék eszperantó csoportjai és társaságai számoltak be tevékenységükről (Pozsonyból, Trencsényből, Liptószentmiklósról, Nove-Zámkyból, Poprádról, Túrócszentmártonból, Dunaszerdahelyről és Zsolnáról.).

A Magyarországi Eszperantó Szövetségtől Dr. Prof. Nanovszky György elnök úr felkérésére Pásztor Lászlóné – a miskolci „Király Lajos” Eszperantó-Baráti Kör tagja –üdvözölte a kongresszus résztvevőit és meghívta őket az idei magyarországi eszperantista rendezvényekre: a hazai Vasutas Eszperanto Kongresszusra Tokajba és az Orvosegészségügyi

Eszperantó Kongresszusra Hódmezővásárhelyre

Utána Jozef Reinvert úr beszélt az EURÓPA-ÚNIO nyelvi helyzetéről. Tisztelettel és elismeréssel szólt a magyar eszperantisták által készített fordításról, ill. kiadványról, melynek címe: „Szerződés Európai Alkotmány létrehozásáról. I-II.rész.”

Az előadást városnéző séta, kirándulás követte a fürdőszigetre.

Utána Rastislav Sarisszky – fiatal eszperantista, a Szlovákiai Eszperantista-Ifjúság szervezet tagja – elszavalta Baghy Gyula versét /Eszperantista vagyok címmel/. Kimagasló színészi tevékenység volt. Utána arról beszélt, hogy bátran kell beszélni az eszperantó nyelvet, élvezni kell a beszédet, de nem szabad eltúlozni a nyelv könnyűségét. Mert a valóban könnyű nyelvvél nem lehet jól kifejezni az emberi érzéseket és a gondolkodást.

Az eszperantó a legkönnyebben elsajátítható, de ez is olyan NYELV, melyet komolyan kell tanulni ahhoz, hogy valaki megfelelő módon használhassa.

Utána Stano Marček/Marcsek úr (az Esperanto c. folyóirat szerkesztője) számolt be szerkesztői munkájáról. A 2002 óta szerkesztett Esperanto c. folyóiraton kívül még az Eszperantista Vegetarus c. lap szerkesztője is.

Utána Jan Vajs író, könyvkiadó következett, aki az általa szerkesztett Subtrano c. újság történetéről, szerkesztési módjairól számolt be, főbb ill. fontosabb cikkeit mutatta be.

Poprádról Milan Neubeller úr, az Eszperantó Világszövetség szlovákiai főmegbízottja beszélt arról, hogyan lett ő eszperantista és arról az időről, amikor Ő is segített az Esperantisto Slovaka c. újság szerkesztésében .

A vacsora után kulturális program következett. Ezen a különböző írók, költők, énekesek mutattak be saját műveikből egyet. Láthatunk színi előadást is. Marten Minich felesége gitáron játszott, énekelt és a többi résztvevő mind vele együtt énekelt lelkesen. Marten Minich a Szlovák Eszperantista Ifjúság c. szervezet elnöke az Eszperantó Világszövetség- a Világ Eszperantista Ifjúsági Szövetség kapcsolatáról, ezek újságjairól és kongresszusairól beszélt. Egy színes filmmel bemutatta az Eszperantó Világszövetség rotterdami Központi Hivatalát, helységeit, bútorzatát, az eszperantó Világszövetség elnökét Renato Corsetti urat és főbb munkatársait (pl. Osmo Buller urat is). Marten Minich, aki Rotterdamban él és az UEA-TEJO-nál dolgozik, agitált az UEA és a TEJO tagság mellett.

2006.V. 28-án Magdalena Feifčiová/ Magdalena Fejficsová (az Eszperantó Világszövetség vasutas szakú megbízottja-küldöttje), főszerkesztője az Esperantisto Slovaka

c. újságnak- beszélt a zsolnai Eszperantó-mozgalomról és a most 60 éves: Esperantisto Slovaka c. újságjukról. Ő is mesélt a kezdeti szerkesztésekről és bemutatta a kezdő újságszámokat, melyekből néhányat ajándékként szétosztott a jelenlevők között..

Juraj Gondžur, a zsolnai eszperantó klub elnöke beszélt a klubjáról, melynek 19 tagja van. Minden héten hétfőn jönnek össze 16,30-18,30 –ig. Ő is beszélt az Eszperantó klubjának már említett újságjáról, melyet ő is szerkeszt.

A kongresszusi záróbeszédet Peter Balázs eszperantista író és könyvkiadó mondta el megköszönve a résztvevők megjelenését.

Eredményesnek ítélte meg a kongresszust és 2006. év végéig további adatok gyűjtésére kérte fel honfitársait a szlovákiai eszperantó-mozgalom 100 évére vonatkozóan. Kifejezte reményét, hogy a jövő évi jubileumon sok magyar és egyéb külföldi eszperantista fog velük együtt ünnepelni.

Ezt az újságot Dr. Dudich Endre c. professzor úr és Dr. Ferenczy Imre úr lektorálta. Ći tiun gazeton lektoris sinjoroj D-ro profesoro Endre Dudich kaj D-ro Imre Ferenczy.

NORDHUNGARIA INFORMO

Pásztor László H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Retpošto / E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap / Retpaço: <http://members.chello.hu/pasztor.laszlo4>
<http://kiralylajos.extra.hu>